SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:630

av Marie-Louise Hänel Sandström (M)

Ofrivillig ensamhet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att på olika sätt främja åtgärder som bryter ofrivillig ensamhet, t.ex. fler mötesplatser och bättre möjligheter till gemensamma måltider, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Ofrivillig ensamhet är en stor och bidragande orsak till försämrad hälsa för personer i alla åldrar, inte minst bland äldre. Enligt Folkhälsomyndigheten svarar 6 % av befolkningen i Sverige att de ofta eller alltid besväras av ofrivillig ensamhet. Ytterligare 13 % uppger att de gör det ibland.

Vidare visar undersökningar att så många som var fjärde senior inte har någon de kan kalla en nära vän. Bland de så kallade mångsökarna av sjukvård är besvär såsom nedstämdhet, ångest och oförklarlig värk vanligt. Här är gruppen ofrivilligt ensamma överrepresenterade.

När det gäller mätning av social isolering visar Statistiska centralbyrån att det gäller ca 300 000 personer, vilket motsvarar ca 4 % av den vuxna befolkningen över 16 år.

För att bryta den ofrivilliga ensamheten behöver vi se över möjligheten att öka antalet mötesplatser för äldre. Det är också viktigt att det finns tillgång eller närhet till vällagade och gemensamma måltider. Även sociala aktiviteter och uppsökande verksamheter är viktigt.

I Storbritannien har det gjorts en stor satsning på denna grupp. Man har bland annat infört en ensamhetsminister, sedan ett par år tillbaka. Där ser man även till att läkare kan skriva ut recept på aktiviteter till en så kallad aktivitetslots, som hjälper patienter att ta första steget till olika föreningar, volontärarbete etc. Studier visar på en betydligt förbättrad hälsa för dessa grupper och ett kraftigt minskat antal sjukvårdskontakter.

Den styrande borgerliga regeringen har sett behovet av dessa och andra frågor kring äldres situation och hälsa och tillsatt en äldre- och socialförsäkringsminister. Det har hänt mycket positivt, men det finns ännu mycket kvar att göra för att få bukt med den problematik som fortfarande råder.

Marie-Louise Hänel Sandström (M)